

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Διεύθυνση **G. Οριζόντιες πτυχές της αγροτικής ανάπτυξης**
G.1. Συνοχή της αγροτικής ανάπτυξης

19.11.2008

Βρυξέλλες

JMC/ab/bm

**ΟΔΗΓΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ» ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ
LEADER ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013
(RD 12/10/2006 αναθ. 3)**

Στόχοι και δομή του οδηγού

Κατά την περίοδο 2007-2013, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) θα στηρίζει σχέδια διακρατικής και διατοπικής συνεργασίας μεταξύ ομάδων τοπικής δράσης σε όλα τα κράτη μέλη.

Κύριος στόχος του παρόντος οδηγού είναι να συνδράμει τις αρχές των κρατών μελών και τις ομάδες τοπικής δράσης στην υλοποίηση του μέτρου «Συνεργασία» στο πλαίσιο των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (άρθρο 63 β και άρθρο 65 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005).

Σε πρακτικό επίπεδο, η συνεργασία εγείρει πολλά ερωτήματα, όπως το πώς μπορεί να βρεθεί ένας εταίρος και το πώς πρέπει να κατανεμηθούν οι δραστηριότητες και οι αρμοδιότητες μεταξύ εταίρων. Σκοπός του παρόντος οδηγού είναι επίσης η παροχή συμβουλών στις ομάδες τοπικής δράσης και σε άλλους τοπικούς παράγοντες που συμμετέχουν στην κατάρτιση και στην υλοποίηση σχεδίων συνεργασίας.

Ο οδηγός αντικατοπτρίζει την εμπειρία των κοινοτικών πρωτοβουλιών Leader, η οποία τάσσεται σαφώς υπέρ της προσέγγισης ότι η διάσταση της συνεργασίας προσθέτει αξία στα αποτελέσματα.

Ο παρών οδηγός πρέπει να εκλαμβάνεται ως ενδεικτικό έγγραφο αναφοράς και δεν δημιουργεί κανέναν νέο νομοθετικό κανόνα. Πρέπει να σημειωθεί ότι, σε κάθε περίπτωση, η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου εναπόκειται στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Πίνακας περιεχομένων

Κεφάλαιο I. Εισαγωγή: Το μέτρο «Συνεργασία» στο πλαίσιο του άξονα Leader

Κεφάλαιο II. Οι διάφοροι τρόποι επιλογής σχεδίων συνεργασίας

- επιλογή από την ομάδα τοπικής δράσης
- επιλογή από τη διαχειριστική αρχή

Κεφάλαιο III.	Κοινές διατάξεις για όλα τα σχέδια
	<ul style="list-style-type: none">- επιλέξιμες εργασίες και δαπάνες- επιλεξιμότητα εταιρών συνεργασίας- ο ρόλος της συντονιστικής ομάδας τοπικής δράσης- ο ρόλος κάθε εταίρου- η συμβολή της δικτύωσης
Κεφάλαιο IV	Το σχέδιο διατοπικής συνεργασίας
	<ul style="list-style-type: none">- φορείς που συμμετέχουν στη συνεργασία- επιλεξιμότητα εργασιών
Κεφάλαιο V	Το σχέδιο διακρατικής συνεργασίας
	<ul style="list-style-type: none">- η διακρατική συνεργασία εντός της Ένωσης- Ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εγκρίσεις σχεδίων διακρατικής συνεργασίας- διακρατική συνεργασία με περιοχές σε τρίτες χώρες
Κεφάλαιο VI	Η σκοπιμότητα μιας συμφωνίας συνεργασίας
Παράρτημα I	Υπόδειγμα συμφωνίας συνεργασίας
Παράρτημα II	Έντυπο ανταλλαγής πληροφοριών για σχέδια διακρατικής συνεργασίας

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή: το μέτρο «Συνεργασία» στο πλαίσιο του άξονα Leader

Το μέτρο «Συνεργασία» είναι ένα από τα τρία μέτρα του άξονα Leader. Η συνεργασία εκτείνεται πέρα από τη δικτύωση. Ενθαρρύνει και στηρίζει μια ομάδα τοπικής δράσης ώστε να αναλάβει μια κοινή δράση με μια άλλη ομάδα Leader ή με μια ομάδα που ακολουθεί παρεμφερή προσέγγιση, σε άλλη περιφέρεια, σε άλλο κράτος μέλος ή ακόμη και σε τρίτη χώρα.

Για την Επιτροπή, η προσδοκώμενη προστιθέμενη αξία της συνεργασίας μεταξύ αγροτικών περιοχών είναι υψηλή. Η συνεργασία γίνεται αντιληπτή ως μέρος της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και όχι ως πρόσθετο στοιχείο της στρατηγικής. Είναι ένας τρόπος διεύρυνσης των τοπικών προσεγγίσεων με στόχο τη βελτίωση των τοπικών στρατηγικών. Η συνεργασία πέρα από τα καθιερωμένα σύνορα είναι ένας τρόπος απόκτησης πρόσβασης σε πληροφορίες και νέες ιδέες, αποκόμισης διδαγμάτων από άλλες περιφέρειες ή χώρες, τόνωσης και στήριξης της καινοτομίας και απόκτησης δεξιοτήτων και μέσω βελτίωσης της υλοποίησης. Κατά συνέπεια, η συνεργασία θεωρείται πολύ σημαντική για την επίτευξη προόδου, ενώ η αλληλεπίδραση παράγει θετικά αποτελέσματα. Το κύριο προσδοκώμενο αποτέλεσμα της συνεργασίας είναι η αμφίδρομη αποκόμιση διδαγμάτων. Παρότι δεν είναι πάντοτε εύκολη, η διατοπική και η διακρατική συνεργασία μπορεί συχνά να είναι ο αποτελεσματικότερος τρόπος για την επίτευξη αποτελεσμάτων στους τομείς της καινοτομίας και της ανάπτυξης ικανοτήτων.

Τα διδάγματα της συνεργασίας πρέπει να διαδίδονται σε περισσότερες από μία ομάδες τοπικής δράσης, ούτως ώστε να αποκτούν σε αυτά πρόσβαση ομάδες τοπικής δράσης με μηδενική ή ελάχιστη πείρα σε θέματα συνεργασίας.

Η ενσωμάτωση μιας διακρατικής και διατοπικής διάστασης στις τοπικές πρωτοβουλίες στηρίζει επίσης τη δημιουργία μιας κοινοτικής ταυτότητας πλέον της τοπικής, της περιφερειακής και της εθνικής ταυτότητας. Η στήριξη και η διαχείριση δραστηριοτήτων συνεργασίας είναι πιο χρονοβόρα και απαιτεί περισσότερους ανθρώπινους πόρους σε επίπεδο σχεδιασμού και διαχείρισης. Τα κράτη μέλη πρέπει να είναι έτοιμα να διαθέσουν επαρκείς πόρους τεχνικής βοήθειας για τον σκοπό αυτό.

Τα σχέδια συνεργασίας, υπό συγκεκριμένη μορφή, πρέπει να δημιουργούν πραγματική προστιθέμενη αξία για μια περιοχή. Η συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει «ήπιες δράσεις» ή/και παραγωγικές δράσεις και να στηρίζει τις ομάδες Leader στην προσπάθεια να προωθήσουν τις τοπικές τους δραστηριότητες. Μπορεί επίσης να τους παράσχει τη δυνατότητα να επιλύουν προβλήματα ή να προσθέτουν αξία σε τοπικούς πόρους. Για παράδειγμα, μπορεί να είναι ένας τρόπος επίτευξης της κρίσιμης μάζας που είναι αναγκαία για τη βιωσιμότητα ενός συγκεκριμένου σχεδίου ή για την ενθάρρυνση συμπληρωματικών δράσεων, π.χ. κοινή εμπορική προώθηση από ομάδες Leader σε διαφορετικές περιφέρειες οι οποίες ειδικεύονται στο ίδιο προϊόν (καρύδια, μαλλί κ.λπ.) ή ανάπτυξη κοινών τουριστικών πρωτοβουλιών βασισμένων στην κοινή πολιτιστική κληρονομιά (κελτική, ρωμαϊκή κλπ.).

Οι ρυθμίσεις για τη στήριξη των σχεδίων συνεργασίας ενδέχεται να διαφοροποιούνται από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Ωστόσο, είναι σημαντικό οι εν λόγω ρυθμίσεις να υλοποιούνται υπό συνθήκες που λαμβάνουν υπόψη τον σταδιακό χαρακτήρα της συνεργασίας. Από διαδικαστική άποψη, η συνεργασία μεταξύ ομάδων τοπικής δράσης λαμβάνει χώρα σε δύο διαδοχικά στάδια:

1) Δράσεις στο στάδιο προ της ανάπτυξης:

Οι εν λόγω δράσεις προηγούνται του σχεδίου συνεργασίας ούτως ώστε να διευκολύνουν την αναζήτηση δυναμικών εταίρων (π.χ. εργαλεία συνεργασίας εθνικών δικτύων) και να στηρίζουν την εκπόνηση μιας κοινής δράσης (προπαρασκευαστική τεχνική στήριξη), λαμβανομένου υπόψη ότι, για διάφορους λόγους, οι δράσεις του είδους αυτού δεν καταλήγουν κατ' ανάγκη σε συγκεκριμένη κοινή δράση.

2) Κατάρτιση και υλοποίηση μιας κοινής δράσης: οι εργασίες μιας εταιρικής σχέσης συνεργασίας πρέπει να ενθαρρύνονται προς την ανάπτυξη κοινών προϊόντων. Πρέπει να περιλαμβάνουν ένα συγκεκριμένο κοινό σχέδιο, το οποίο θα διαχειρίζεται μια συντονιστική ομάδα τοπικής δράσης, αρμόδια για τον συντονισμό. Η πρακτική συνεργασία μπορεί να έχει δύο, συχνά συμπληρωματικούς, στόχους: την επίτευξη της κρίσιμης μάζας που απαιτείται για να είναι βιώσιμο ένα κοινό σχέδιο και τον εντοπισμό σημείων συμπληρωματικότητας.

Στο πλαίσιο του Leader είναι εφικτοί δύο διαφορετικοί τρόποι συνεργασίας:

- **διατοπική συνεργασία:** πρόκειται για συνεργασία μεταξύ διαφορετικών αγροτικών περιοχών εντός του ίδιου κράτους μέλους. Μπορεί να λάβει χώρα μεταξύ ομάδων Leader, και είναι επίσης ανοικτή σε άλλες τοπικές ομάδες που ακολουθούν παρεμφερή προσέγγιση συμμετοχής (βλέπε μέρος IV.1).
- **διακρατική συνεργασία:** πρόκειται για συνεργασία μεταξύ ομάδων Leader από δύο τουλάχιστον κράτη μέλη ή με ομάδες τρίτων χωρών που ακολουθούν παρεμφερή προσέγγιση.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, οι διαχειριστικές αρχές των κρατών μελών οφείλουν:

- να ενημερώνουν επακριβώς τις ομάδες τοπικής δράσης σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης σχεδίων συνεργασίας βάσει σαφών κατευθυντήριων γραμμών.
- να διασφαλίζουν την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη απλότητα και ευελιξία της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων στο πλαίσιο της οποίας πρέπει να επιλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, δικαιούχοι για σχέδια προπαρασκευαστικής τεχνικής στήριξης και συνεργασίας.

Τα εθνικά δίκτυα οφείλουν:

- να διοργανώνουν σεμινάρια για ομάδες τοπικής δράσης.
- να δημιουργούν συστήματα για τη συγκέντρωση παραδειγμάτων ορθών πρακτικών.
- να παρέχουν ένα εργαλείο αναζήτησης εταίρων και να δημοσιεύουν σε τακτική βάση ανακοινώσεις για διακρατικούς εταίρους.
- να παρέχουν τεχνική βοήθεια σε ομάδες τοπικής δράσης (εξατομικευμένες συμβουλές).
- να έρχονται σε τακτική επικοινωνία με άλλα εθνικά δίκτυα.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Επιτροπή:

- θα παράσχει ένα εργαλείο για τη στήριξη της αναζήτησης εταίρων διακρατικής συνεργασίας.
- θα διοργανώνει ευρωπαϊκά σεμινάρια Leader για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ομάδων τοπικής δράσης.
- θα διοργανώνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με σχέδια διακρατικής συνεργασίας που τελούν υπό έγκριση.
- θα παράσχει έναν ή περισσότερους οδηγούς σχετικά με τη διακρατική συνεργασία.
- θα θεσπίσει ένα πλαίσιο για τη συλλογή και τη διάδοση ορθών πρακτικών (σε στενή συνεργασία με εθνικά δίκτυα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας επιλογής σε ένα κράτος μέλος θα ανακοινώνεται στους εταίρους/στις άλλες διαχειριστικές αρχές μόλις ολοκληρώνεται η επίσημη διαδικασία επιλογής. Αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών είναι απαραίτητη, καθώς η υλοποίηση των σχεδίων (π.χ. οι πληρωμές) μπορεί να ξεκινήσει μόνον εφόσον έχουν ολοκληρωθεί όλες οι συναφείς διαδικασίες επιλογής.

Η βασική διαφορά σε σύγκριση με τα σχέδια συνεργασίας στο πλαίσιο του Leader + είναι ότι η συνεργασία μπορεί να ενσωματωθεί στις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005. Στην περίπτωση αυτή, η ομάδα τοπικής δράσης δηλώνει την πρόθεσή της για συνεργασία σε έναν ή περισσότερους τομείς που καλύπτονται από την στρατηγική της, χωρίς κατ' ανάγκη να προσδιορίζει τους εταίρους, καθώς αυτοί εγκρίνονται σταδιακά από τα κράτη μέλη.

Στα προγράμματα που επιλέγουν το συγκεκριμένο μοντέλο, τα σχέδια συνεργασίας επιλέγονται από τις ομάδες τοπικής δράσης. Το κράτος μέλος μπορεί να επιλέξει ένα διαφορετικό μοντέλο υλοποίησης, βάσει του οποίου η επιλογή πραγματοποιείται από τη διαχειριστική αρχή.

Είναι επίσης εφικτή η ταυτόχρονη επιλογή δύο μοντέλων στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος, δηλαδή αφενός η επιλογή από ομάδες τοπικής δράσης, για όσες από αυτές ενέταξαν τη συνεργασία στο πλαίσιο της οικείας στρατηγικής για την τοπική ανάπτυξη και, αφετέρου, η διοικητική επιλογή, για σχέδια που προτείνονται από ομάδες τοπικής δράσης οι οποίες δεν συμπεριέλαβαν τη συνεργασία στις στρατηγικές τους.

Η διαχειριστική αρχή, ή η αρμόδια ομάδα τοπικής δράσης, καλείται να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα των σχεδίων με κριτήριο το επίπεδο συμμετοχής των εταίρων, τη συνάφεια των προτεινόμενων μέτρων ως προς τους στόχους του σχεδίου, την ορθότητα της μεθοδολογίας, τη σαφήνεια του προϋπολογισμού και τη διαχείριση του προτεινόμενου σχεδίου. Τα κράτη μέλη πρέπει να ελέγχουν ότι το σχέδιο δεν λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο άλλου κοινοτικού προγράμματος (π.χ. στόχος συνεργασίας του ΕΤΠΑ).

Επιλογή από τις ομάδες τοπικής δράσης

Στο συγκεκριμένο μοντέλο υλοποίησης, η προσέγγιση από πάνω προς τα κάτω ισχύει ομοίως για τη συνεργασία.

Η δράση συνεργασίας εντάσσεται στη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης ως μία από τις προτεραιότητες της στρατηγικής. Σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) της Επιτροπής αριθ. 1974/2006, τα «παλαιά» κράτη δίνουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής, προτεραιότητα στις ομάδες τοπικής δράσης που έχουν εντάξει τη συνεργασία στις στρατηγικές τους για την τοπική ανάπτυξη σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005.

Κατά την επιλογή των στρατηγικών τοπικής δράσης, οι ομάδες τοπικής δράσης εξασφαλίζουν πιστώσεις που έχουν διατεθεί εκ των προτέρων από το μέτρο «Συνεργασία» και οι οποίες θα τους επιτρέψουν να χρηματοδοτήσουν σχέδια συνεργασίας. Στην περίπτωση αυτή, η ομάδα διαθέτει εκ των προτέρων μια ποσότητα πιστώσεων (πιστωμένων ή μη στον προϋπολογισμό της), τις οποίες καλείται να χρησιμοποιήσει για το σχέδιο που πρόκειται να εκπονήσει. Η ομάδα τοπικής δράσης επιλέγει το σχέδιο συνεργασίας όπως οποιοδήποτε άλλο σχέδιο στο πλαίσιο της υλοποίησης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης. Στη συνέχεια, το σχέδιο εγκρίνεται επίσημα από τις αρχές του προγράμματος κατόπιν των τυπικών νομικών ελέγχων (έλεγχος επιλεξιμότητας).

Επιλογή από τη διαχειριστική αρχή

Όταν επιλέγει απευθείας τα σχέδια, η διαχειριστική αρχή οφείλει να απευθύνει πρόσκληση υποβολής προτάσεων σε καθορισμένες ημερομηνίες ή να επιλέγει σχέδια τα οποία υποβάλλονται ανά πάσα στιγμή. Τα σχέδια συνεργασίας μπορούν να υποβάλλονται στην αρμόδια αρχή από τις ομάδες τοπικής δράσης ή, στο πλαίσιο ορισμένων προγραμμάτων, από έναν συντονιστή, εάν υπάρχουν περισσότεροι από έναν εταίροι στο ίδιο πρόγραμμα, το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2013. Οι αιτήσεις καταρτίζονται στην ενδεδειγμένη μορφή για κάθε πρόγραμμα. Η εκπόνηση σχεδίων που περιλαμβάνουν την έγκριση διαφορετικών εθνικών ή περιφερειακών διοικήσεων πρέπει να διευκολύνεται μέσω κατάλληλων διατάξεων, όπως, για παράδειγμα, η έγκριση υπό αίρεση εν αναμονή της έγκρισης από άλλες διαχειριστικές αρχές εντός εύλογης προθεσμίας.

Κεφάλαιο III: Κοινές διατάξεις για όλα τα σχέδια

1) Επιλέξιμες δράσεις και δαπάνες

Σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) της Επιτροπής αριθ. 1974/2006, είναι επιλέξιμες διάφορες δράσεις:

- προπαρασκευαστική τεχνική στήριξη

- **υλοποίηση ενός σχεδίου συνεργασίας:** επιλέξιμες είναι μόνον οι δαπάνες για την **κοινή δράση** και για τη **λειτουργία τυχόν κοινών δομών**. Οι δαπάνες για **εμφύχωση** μπορούν να είναι επιλέξιμες σε όλες τις περιοχές που καλύπτονται από τη συνεργασία.

Προπαρασκευαστική τεχνική στήριξη

Οι δράσεις στο στάδιο προ της ανάπτυξης μπορούν να χρηματοδοτηθούν σε επίπεδο προγράμματος μέσω της τεχνικής βοήθειας (εθνικό δίκτυο) ή μέσω του μέτρου συνεργασίας (προπαρασκευαστική τεχνική στήριξη).

Η προπαρασκευαστική τεχνική στήριξη αποτελεί στήριξη στο στάδιο προ της ανάπτυξης. Η εμπειρία από τα προγράμματα Leader II και το Leader+ έδειξε ότι τα σχέδια δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθούν χωρίς τεχνική στήριξη και, ως εκ τούτου, πολλά προγράμματα συμπεριέλαβαν τον συγκεκριμένο τύπο ειδικής βοήθειας για τη διατοπική και τη διακρατική συνεργασία στο στάδιο του σχεδιασμού, προκειμένου να διευκολυνθεί η αναζήτηση εταίρων και η επικοινωνία μαζί τους και να παρασχεθεί τεχνική στήριξη για την κατάρτιση του φακέλου.

Καθώς η συνεργασία δρομολογείται δύσκολα, συνιστάται έντονα η συμπερίληψη, σε όλα τα προγράμματα, ενός σκέλους προπαρασκευαστικής τεχνικής στήριξης, το οποίο θα λειτουργεί ως σύστημα στήριξης καθόλη την περίοδο προγραμματισμού.

Η τεχνική στήριξη προηγείται καταρχήν του σχεδίου συνεργασίας (προκαταρκτική δαπάνη) και δεν μπορεί να καλύπτει δαπάνες για την πραγματοποίηση συσκέψεων εταιρικής σχέσης, από τη στιγμή που η εταιρική σχέση θεσπίζεται οριστικά βάσει συμφωνίας. Τα έξοδα συσκέψεων στο στάδιο της υλοποίησης εντάσσονται στις δαπάνες εμφύχωσης που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του σχεδίου.

Ορισμένες ομάδες τοπικής δράσης ενδέχεται να μην χρειάζονται προπαρασκευαστική τεχνική στήριξη και μπορεί να είναι έτοιμες να υλοποιήσουν μια κοινή δράση βάσει των προπαρασκευαστικών εργασιών της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού.

Οι προκαταρκτικές δαπάνες μπορούν να συνίστανται σε έξοδα συναντήσεων (ανταλλαγή εμπειριών) με δυνητικούς εταίρους (π.χ. οδοπορικά, έξοδα διαμονής και διερμηνείας) ή έξοδα στο στάδιο προ της ανάπτυξης του σχεδίου (π.χ. μελέτη σκοπιμότητας του σχεδίου, παροχή συμβουλών για ειδικά θέματα, έξοδα μετάφρασης, πρόσθετα έξοδα προσωπικού).

Για τη διευκόλυνση της έναρξης των εργασιών συνεργασίας, συνιστάται η ύπαρξη μιας ειδικής διαδικασίας χωριστής από τη διαδικασία επιλογής του σχεδίου. Η προπαρασκευαστική τεχνική στήριξη υλοποιείται είτε μέσω μιας διοικητικής διαδικασίας επιλογής (η επιχορήγηση παρέχεται στις επιλεγείσες ομάδες τοπικής δράσης κατόπιν υποβολής φακέλων) είτε μέσω μιας τοπικής διαδικασίας επιλογής από τις ομάδες τοπικής δράσης, χρησιμοποιώντας μέρος του προϋπολογισμού που διατίθεται για την υλοποίηση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.

Το πρώτο μοντέλο υλοποίησης προβλέπει, για λόγους διευκόλυνσης της διαδικασίας, την υποβολή αιτήσεων οποτεδήποτε αυτές συμπληρώνονται.

Τα κράτη μέλη μπορούν ενδεχομένως να θεσπίσουν ένα ανώτατο όριο επιχορήγησης για την προπαρασκευαστική τεχνική στήριξη, ως μέγιστο ποσοστό του συνολικού κόστους του σχεδίου. Όμως, τα κράτη μέλη μπορούν ενδεχομένως να θεωρήσουν ότι, στην περίπτωση που το συνολικό κόστος του σχεδίου δεν είναι ακόμη γνωστό, είναι προτιμότερη η θέσπιση ενός ανώτατου ορίου επιχορήγησης ανά εταίρο.

Κοινή δράση

Το σχέδιο συνεργασίας αντιστοιχεί σε μια συγκεκριμένη δράση με σαφώς προσδιορισμένα παραδοτέα που παράγουν οφέλη για τις περιφέρειες. Οι δαπάνες που αφορούν την περιοχή Leader δεν συνεπάγονται κατ' ανάγκη υλοποίηση δαπανών στη συγκεκριμένη περιοχή. Η δράση είναι «κοινή» υπό την έννοια ότι υλοποιείται από κοινού.

Το περιεχόμενο της κοινής δράσης μπορεί να καλύπτει ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων επιλέξιμων στο πλαίσιο του (των) άξονα (-ων) που υλοποιείται (-ούνται) με τη μέθοδο Leader.

Οι επιλέξιμες για χρηματοδότηση κοινές δράσεις μπορούν επίσης να επικεντρώνονται στην ανάπτυξη ικανοτήτων, στη μεταφορά εμπειριών τοπικής ανάπτυξης μέσω π.χ. κοινών δημοσιεύσεων, σεμιναρίων κατάρτισης, ρυθμίσεων αδελφοποίησης (ανταλλαγή διαχειριστών και προσωπικού του προγράμματος), με αποτέλεσμα τη θέσπιση κοινών μεθοδολογιών και μεθόδων εργασίας ή την επεξεργασία κοινού ή συντονισμένου έργου ανάπτυξης.

Λειτουργία κοινής δομής

Η λειτουργία μιας κοινής δομής είναι η πλέον «ολοκληρωμένη» μορφή συνεργασίας. Μια κοινή νέα δομή μπορεί να είναι οποιοσδήποτε φορέας υπό νομική μορφή αναγνωρισμένη στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Σε περίπτωση διακρατικής συνεργασίας, μπορεί να είναι ένας ΕΟΟΣ (ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού).

Μία από τις προϋποθέσεις για τη σύσταση μιας τέτοιας δομής είναι να αποτελούν οι εταίροι δομές με νομική προσωπικότητα.

2) Επιλεξιμότητα εταίρων συνεργασίας

Η συνεργασία αφορά μία τουλάχιστον ομάδα τοπικής δράσης επιλεγμένη στο πλαίσιο του άξονα Leader και υλοποιείται υπό την ευθύνη μιας συντονιστικής ομάδας τοπικής δράσης επιλεγμένης στο πλαίσιο του άξονα Leader (άρθρο 39 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) της Επιτροπής αριθ. 1974/2006).

Η συνεργασία είναι ανοικτή στις εταιρικές σχέσεις που υπάγονται στη διάταξη του άρθρου 59 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 (εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα) καθώς και σε άλλες αγροτικές τοπικές ομάδες οργανωμένες σύμφωνα με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) παρουσία τοπικής ομάδας με δραστηριότητα στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης, με ικανότητα να εκπονήσει μια στρατηγική ανάπτυξης για μια γεωγραφική επικράτεια, β) η συγκεκριμένη τοπική ομάδα είναι οργανωμένη στη βάση εταιρικής σχέσης των τοπικών φορέων.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι εταιρικές σχέσεις στο πλαίσιο του άρθρου 59 στοιχείο ε) δεν διαθέτουν ειδικό ταμείο για τον συντονισμό της συνεργασίας. Επομένως, για τον σκοπό αυτό, πρέπει να χρησιμοποιείται το μέτρο συνεργασίας του άξονα 4.

Σημειώνεται επίσης ότι τα σχέδια δεν υλοποιούνται κατ' ανάγκη από τις ίδιες τις ομάδες τοπικής δράσης, αλλά μπορούν να αναληφθούν από φορείς εκμετάλλευσης (ή αναδόχους σχεδίων), οι οποίοι ορίζονται από την ομάδα τοπικής δράσης στη συμφωνία συνεργασίας (βλέπε μέρος ΙΙΙ.5).

3) Ο ρόλος της συντονιστικής ομάδας τοπικής δράσης (εμφύχωση)

Η συντονιστική ομάδα Leader του σχεδίου έχει την τελική ευθύνη για την υλοποίηση του σχεδίου και αποτελεί τον δίαυλο επικοινωνίας με τις εθνικές ή/και περιφερειακές αρχές για την παροχή των απαραίτητων πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο των αιτήσεων χρηματοδότησης και τα πραγματικά επιτεύγματα. Κάθε σχέδιο συνεργασίας υλοποιείται υπό την εποπτεία και τον συντονισμό μιας επικεφαλής ομάδας, η οποία ορίζεται από κοινού από τις ομάδες που συμμετέχουν στο σχέδιο βάσει συμφωνίας συνεργασίας.

Προκειμένου να υπάρχει πραγματική «ηγεσία» στη συντονιστική ομάδα πρέπει να ανατίθενται ελάχιστες αρμοδιότητες. Πρόσθετες αρμοδιότητες είναι δυνατόν να αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της συμφωνίας.

Κατά κανόνα, η συντονιστική ομάδα αναλαμβάνει τα ακόλουθα καθήκοντα εμφύχωσης:

- **καθοδήγηση και συντονισμός** του σχεδιασμού του σχεδίου, περιλαμβανομένης της εκπόνησης της συμφωνίας συνεργασίας που παρουσιάζει το σχέδιο συνεργασίας (περιγραφή του σχεδίου και καθορισμός των αντίστοιχων δεσμεύσεων των διαφόρων ομάδων τοπικής δράσης).

- **οικονομικός συντονισμός του σχεδίου:** συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις αιτήσεις χρηματοδότησης που υποβάλλονται από κάθε ομάδα (οι εν λόγω πληροφορίες διατίθενται στη συνέχεια σε κάθε ομάδα και στις ενδιαφερόμενες περιφερειακές ή εθνικές αρχές).

- **καθοδήγηση και συντονισμός της υλοποίησης του σχεδίου και των καθηκόντων** για τα οποία είναι αρμόδιος κάθε εταίρος, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ορθή υλοποίηση του κοινού σχεδίου.

- **προώθηση και παρακολούθηση του σχεδίου συνεργασίας** (οικονομική πρόοδος όσον αφορά τις αναληφθείσες δαπάνες και τα εξασφαλισθέντα έσοδα, οργάνωση ανταλλαγών μεταξύ των ομάδων, κατάρτιση των αρχείων υλοποίησης).

- Η επικεφαλής ομάδα Leader **ελέγχει τη συμμόρφωση προς τις δεσμεύσεις** που αναλαμβάνονται από κάθε ομάδα Leader για την ορθή υλοποίηση του κοινού σχεδίου.

Οι δαπάνες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των εν λόγω καθηκόντων εντάσσονται στο σχέδιο συνεργασίας που χρηματοδοτείται από το μέτρο «Συνεργασία» του προγράμματος.

4) Ο ρόλος κάθε εταίρου στο σχέδιο συνεργασίας

Τα καθήκοντα και οι δαπάνες πρέπει να επιμερίζονται μεταξύ των εταίρων, κατά τρόπο ώστε κάθε εταίρος να λαμβάνει μέρος σε δραστηριότητες του σχεδίου. Κάθε εταίρος είναι υπεύθυνος για τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνει έναντι των άλλων ομάδων και της επικεφαλής ομάδας στο πλαίσιο της συμφωνίας συνεργασίας (βλέπε παράρτημα Ι).

Κάθε ομάδα φέρει διοικητική και οικονομική ευθύνη για τις εργασίες τις οποίες διευθύνει. Επομένως, είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση της πρόβλεψης χρηματοδοτικού σχεδίου και για τις διαπραγματεύσεις με τους φορείς που παρέχουν μερική χρηματοδότηση. Είναι υπεύθυνη για την τήρηση και για τη διάθεση, στις περιφερειακές ή εθνικές αρχές, όλων των λογιστικών εγγράφων που τεκμηριώνουν τις αναληφθείσες δαπάνες και τη φύση της δημόσιας μερικής χρηματοδότησης.

Όπως προαναφέρθηκε, ορισμένες δαπάνες του σχεδίου συνεργασίας είναι δυνατόν να υλοποιούνται μέσω των διαφόρων δομών της ομάδας τοπικής δράσης (π.χ. από ένα μέλος της εταιρικής σχέσης των ομάδων τοπικής δράσης) ή μέσω ενός αγροτικού φορέα στην περιοχή της ομάδας τοπικής δράσης.

5) Η συμβολή της δικτύωσης

Η τεχνική βοήθεια για τη συνεργασία είναι επιλέξιμη βάσει του σχεδίου δράσης του εθνικού δικτύου στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας (άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005).

Η δικτύωση όλων των ομάδων τοπικής δράσης στο πλαίσιο κάθε προγράμματος κρίνεται μεταξύ άλλων σκόπιμη για τον σκοπό της προώθησης και της διευκόλυνσης της μεταξύ τους συνεργασίας (διατοπική συνεργασία).

Σε περίπτωση διακρατικής συνεργασίας, η προπαρασκευαστική τεχνική στήριξη θα υποστηριχθεί από το έργο του ευρωπαϊκού αγροτικού δικτύου, το οποίο αναμένεται να προωθήσει τον συγκεκριμένο τύπο συνεργασίας, μόλις καταστεί λειτουργικό. Καθοριστικής σημασίας θα είναι επίσης το έργο των εθνικών δικτύων για την ενθάρρυνση της διακρατικής συνεργασίας.

Για τον σκοπό αυτό, συνιστάται η συμπερίληψη στον δικτυακό τόπο του εθνικού δικτύου μιας ιστοσελίδας που θα καθιστά εφικτή την αναζήτηση εταίρων, με κριτήριο, ενδεχομένως, την επακριβή περιγραφή του θέματος που επιθυμούν να αναπτύξουν μέσω της συνεργασίας οι αιτούσες ομάδες τοπικής δράσης και την πείρα που έχει αποκτηθεί στον συγκεκριμένο τομέα. Η εμπειρία των κοινοτικών πρωτοβουλιών Leader έχει δείξει ότι δεν είναι πάντοτε εύκολη η εξεύρεση του κατάλληλου εταίρου όσον αφορά τις προσδοκίες και το επίπεδο δεξιοτήτων, γνώσεων και τεχνογνωσίας. Προκειμένου, λοιπόν, να καλύπτονται οι ανάγκες της διακρατικής συνεργασίας, οι πληροφορίες αυτές πρέπει να μεταφράζονται στα αγγλικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΤΟΠΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

1) Φορείς που συμμετέχουν στη συνεργασία

Η διατοπική συνεργασία στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους αφορά τουλάχιστον μία περιοχή επιλεγμένη στο πλαίσιο του άξονα Leader. Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η διάδοση της μεθόδου Leader, στην εταιρική σχέση μπορούν επίσης να έχουν δικαίωμα συμμετοχής τοπικές εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, επιλεγμένες στο πλαίσιο του άξονα 3, βάσει του άρθρου 59 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, ή άλλες τοπικές αγροτικές ομάδες οργανωμένες σύμφωνα με τις προδιαγραφές Leader και αναγνωρισμένες από το οικείο κράτος μέλος.

Εκτός από τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την επίσημη αναγνώριση από τα κράτη μέλη, για τον καθορισμό « άλλων αγροτικών περιοχών που είναι οργανωμένες σύμφωνα με τις προδιαγραφές Leader» μπορούν να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- τοπική ομάδα με δραστηριότητα στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης και με ικανότητα να εκπονήσει μια στρατηγική ανάπτυξης για μια συγκεκριμένη γεωγραφική επικράτεια·
- η οργάνωση της ομάδας πρέπει να βασίζεται σε μια ανοιχτή και ευρεία εταιρική σχέση, στο πλαίσιο της οποίας ενθαρρύνεται η συμμετοχή τοπικών παραγόντων. Η ομάδα πρέπει να περιλαμβάνει εκπροσώπους διαφόρων κοινωνικοοικονομικών κλάδων, περιλαμβανομένων ενώσεων. Η ομάδα πρέπει να αναπτύσσει τη δική της πολιτική ανάπτυξης·
- η ομάδα πρέπει να επιδιώκει τη συνεργασία με άλλες ομάδες στη βάση δικτύου.

2) Επιλεξιμότητα εργασιών

Εκτός από τις εργασίες που αντιστοιχούν σε ένα πολύ συγκεκριμένο θέμα και για την υλοποίηση των οποίων απαιτείται μεγαλύτερη περιοχή από εκείνη της σχετικής ομάδας τοπικής δράσης, επιλέξιμες στο πλαίσιο του μέτρου «Συνεργασία» είναι μόνον εργασίες που αφορούν περιοχές επιλεγμένες στο πλαίσιο του άξονα Leader. Ωστόσο, οι δαπάνες για τον συντονισμό της συνεργασίας καθίστανται επιλέξιμες για όλες τις σχετικές περιοχές.

Ο συντονισμός του σχεδίου θεωρείται ότι περιλαμβάνει τα καθήκοντα συντονισμού που απαιτούνται για την υλοποίηση του σχεδίου (συσκέψεις των εταίρων· διοικητικά και οικονομικά καθήκοντα της συντονιστικής ομάδας στο πλαίσιο του συντονιστικού της ρόλου· νομικός καθορισμός της συμφωνίας συνεργασίας ή/και της κοινής νομικής δομής για τη λειτουργία της κοινής δομής). Συνιστάται ο καταμερισμός της χρηματοδότησης των δαπανών συντονισμού μεταξύ των εταίρων στο πλαίσιο της συμφωνίας συνεργασίας. Αυτό σημαίνει ότι η υλοποίηση του σχεδίου μπορεί να ξεκινήσει μόνον αφότου ληφθεί η έγκριση της επιχορήγησης για όλους τους εταίρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V: ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γίνεται διάκριση μεταξύ διακρατικής συνεργασίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διακρατικής συνεργασίας με τρίτη χώρα.

1) Η διακρατική συνεργασία εντός της Ένωσης

Η διακρατική συνεργασία καλύπτει τουλάχιστον δύο ομάδες τοπικής δράσης που βρίσκονται σε δύο κράτη μέλη, εκ των οποίων μία τουλάχιστον είναι επιλεγμένη στο πλαίσιο του άξονα Leader.

Όπως και στην περίπτωση της διατοπικής συνεργασίας, είναι εφικτή η επέκταση της εν λόγω συνεργασίας σε ομάδες που επιλέγονται στο πλαίσιο του άξονα 3 των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα εκτός των εταιρικών σχέσεων Leader που αναφέρονται στο άρθρο 59 στοιχείο ε) του κανονισμού 1698/2005). Ο γενικός συντονισμός του σχεδίου από τη συντονιστική ομάδα τοπικής δράσης που επιλέγεται στο πλαίσιο του άξονα Leader θα είναι επιλέξιμος στο πλαίσιο του άξονα Leader. Άλλα έξοδα που αφορούν τις περιοχές άλλων ομάδων (άρθρο 59 στοιχείο ε)) ή οποιεσδήποτε άλλες αγροτικές περιοχές οργανωμένες σύμφωνα με το Leader πρέπει να χρηματοδοτούνται εκτός του άξονα Leader.

Βάσει της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ εταιρών (βλ. κατωτέρω), η συντονιστική ομάδα τοπικής δράσης του σχεδίου έχει την ευθύνη του συντονισμού του σχεδίου. Κάθε ομάδα εταιρός πρέπει να είναι υπεύθυνη για την επικοινωνία με τις εποπτεύουσες αρχές της και οικονομικά υπεύθυνη για την εκτέλεση του μέρους του σχεδίου στην περιοχή της.

2) Ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εγκρίσεις σχεδίων διακρατικής συνεργασίας

Σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) της Επιτροπής αριθ. 1974/2006, «τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα εγκεκριμένα έργα διεθνικής συνεργασίας». Με την υποχρέωση αυτή επιδιώκεται μεγαλύτερη διαφάνεια στις παρεχόμενες εγκρίσεις, στα κράτη μέλη, όπως επίσης και η επιτάχυνση της εγκριτικής διαδικασίας. Οι αρμόδιες αρχές που έχουν οριστεί πρέπει να χρησιμοποιούν το επισυναπτόμενο στο παράρτημα II κοινό έντυπο ανταλλαγής πληροφοριών για σχέδιο διακρατικής συνεργασίας.

Το ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης θα διαδραματίσει υποστηρικτικό ρόλο με τη συγκρότηση μιας ευρωπαϊκής βάσης δεδομένων σχετικά με υπό έγκριση σχέδια διακρατικής συνεργασίας, η οποία διενεργείται με βάση τις πληροφορίες που διαβιβάζουν οι αρμόδιες αρχές.

Κατά κανόνα, πρέπει να ακολουθείται η εξής διαδικασία:

Βήμα 1: Μια ομάδα τοπικής δράσης η οποία προτίθεται να λάβει μέρος σε ένα σχέδιο συνεργασίας υποβάλλει αίτηση έγκρισης (εάν η ομάδα τοπικής δράσης έχει ήδη επιλέξει σχέδιο) ή επιλογής και έγκρισης στην αρμόδια αρχή της. Η αρμόδια αρχή μπορεί να χορηγήσει προσωρινή έγκριση στην ομάδα τοπικής δράσης. Μια προσωρινή έγκριση, με εξαίρεση έως εννεάμηνη περίοδο ισχύος κατ' ανώτατο όριο, καθίσταται τελική εάν όλοι οι εταίροι λάβουν έγκριση από τις αρχές της χώρας τους.

Βήμα 2: Η αρμόδια για το πρόγραμμα αρχή (διαχειριστική αρχή / οργανισμός πληρωμών) κοινοποιεί στην Επιτροπή την προσωρινή έγκριση οποιουδήποτε σχεδίου διακρατικής συνεργασίας (κοινή δράση) χρησιμοποιώντας το έντυπο ανταλλαγής πληροφοριών για το σχέδιο διακρατικής συνεργασίας (διαβιβαζόμενο μέσω της κοινής βάσης δεδομένων των διαρθρωτικών ταμείων - SFC - 2007). Ορίζει επίσης έναν ανταποκριτή στους κόλπους της αρμόδιας αρχής.

Βήμα 3: Η αρμόδια αρχή έχει τη δυνατότητα να συμβουλευθεί την ευρωπαϊκή βάση δεδομένων σχετικά με υπό έγκριση σχέδια διακρατικής συνεργασίας ώστε να παρακολουθεί τις εγκριτικές διαδικασίες σε άλλα κράτη μέλη. Η αρμόδια αρχή επιβεβαιώνει την έγκρισή της αφού αποκτήσει αποδείξεις ότι έχουν δοθεί εγκρίσεις από τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών.

Το βήμα αυτό δεν εφαρμόζεται σε σχέδια διακρατικής συνεργασίας που αφορούν μόνον ένα κράτος μέλος και μία περιοχή σε μια τρίτη χώρα.

3) Διακρατική συνεργασία με περιοχές σε τρίτες χώρες

Η διακρατική συνεργασία με μια περιοχή σε μια τρίτη χώρα αφορά τουλάχιστον μία περιοχή επιλεγμένη στο πλαίσιο του άξονα Leader. Εάν μια περιοχή επιλεγμένη στο πλαίσιο του άξονα Leader ξεκινήσει συνεργασία με μια περιοχή σε χώρα εκτός της Κοινότητας, οργανωμένη σύμφωνα με την προσέγγιση Leader, οι σχετικές δαπάνες που αφορούν την περιοχή Leader καθίστανται επιλέξιμες (μερίδιο του συντονισμού και του κοινού σχεδίου που αναλαμβάνεται από την περιοχή Leader βάσει της συμφωνίας συνεργασίας, π.χ. συμμετοχή της ομάδας τοπικής δράσης Leader σε συσκέψεις της εταιρικής σχέσης-τοπική εφαρμογή του κοινού σχεδίου στην περιοχή της). Με άλλα λόγια, δαπάνες που «αφορούν» την περιοχή Leader δεν σημαίνει κατ' ανάγκη δαπάνες «στην περιοχή».

Οι δαπάνες στην περιοχή της τρίτης χώρας οι οποίες δεν αφορούν την περιοχή Leader δεν είναι επιλέξιμες. Ο ορισμός της μη κοινοτικής περιοχής που συμμετέχει στη συνεργασία πρέπει να συμμορφώνεται προς την προσέγγιση Leader (βλέπε ορισμό στην παράγραφο IV.1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI: Η ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΜΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η εμπειρία της συνεργασίας στο πλαίσιο του Leader καταδεικνύει σαφώς ότι, προκειμένου να διασφαλισθεί αποτελεσματική διαχείριση, είναι σημαντικό να καταστούν σαφείς από την αρχή του σχεδίου οι στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν, ο καταμερισμός των αρμοδιοτήτων (διαχείρισης, συντονισμού,

παρακολούθησης και αξιολόγησης) και οι οικονομικές συμμετοχές στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης συνεργασίας. Επομένως, μια τυπική συμφωνία συνεργασίας καθιστά εφικτό τον προσδιορισμό όλων αυτών των πτυχών και συμβάλλει στη διασφάλιση διάφανους διαχείρισης και σαφούς καθορισμού των αμοιβαίων αναλαμβανόμενων υποχρεώσεων.

Η συμφωνία συνεργασίας είναι ένα κοινό νομικό έγγραφο που αναγνωρίζεται σε μία από τις συμμετέχουσες χώρες και το οποίο υπογράφεται από όλους τους εταίρους (περιλαμβανομένης της συντονιστικής ομάδας τοπικής δράσης). Στο εν λόγω έγγραφο πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια οι στόχοι του σχεδίου, οι πρωτοβουλίες που θα υλοποιηθούν για την επίτευξή τους, ο ρόλος κάθε εταίρου στην εκτέλεση του σχεδίου καθώς και η οικονομική συμμετοχή καθενός στο σχέδιο.

Η συμφωνία συνεργασίας αναφέρει όλα τα συστατικά στοιχεία του συνολικού προϋπολογισμού του κοινού μέτρου. Το έγγραφο, καταρτισμένο στις γλώσσες των διαφόρων ενδιαφερόμενων κρατών μελών, καθορίζει το περιεχόμενο της συνεργασίας στο πλαίσιο του σχεδίου, καθώς και την οικονομική και τεχνική συμμετοχή κάθε ομάδας τοπικής δράσης στην επίτευξή του.

Οι συμφωνίες συνεργασίας πρέπει να περιέχουν:

- έγγραφη ανάληψη υποχρεώσεων από τους εταίρους, με τις ονομασίες και τις διευθύνσεις της συντονιστικής ομάδας δράσης και των ομάδων τοπικής δράσης/τοπικών ομάδων εταίρων.
- λεπτομερή περιγραφή του σχεδίου συνεργασίας, αναφέροντας:
 - τους στόχους του σχεδίου.
 - τα μέτρα που θα ληφθούν για την επίτευξή τους.
 - τους δυνητικούς δικαιούχους.
 - τον ρόλο κάθε εταίρου στην οργάνωση και στην υλοποίηση του σχεδίου (ανάλογα με την περίπτωση, την ονομασία των τεχνικών οργανισμών που έχουν λάβει έγκριση για την εκτέλεση ορισμένων εργασιών).
 - τις ρυθμίσεις για την οργάνωση και την παρακολούθηση του σχεδίου.
 - τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του πολυμερούς σχεδίου.
- τον συνολικό προβλεπόμενο προϋπολογισμό και την οικονομική συμμετοχή κάθε εταίρου.
- ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα.
- ο καθορισμός του εφαρμοστέου δικαίου και των αρμόδιων δικαστηρίων σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των εταίρων/της ομάδας δράσης και είναι είτε τα δικαστήρια του τόπου διαμονής ή κύριας επιχειρηματικής δραστηριότητας ενός εκ των εταίρων/της ομάδας δράσης είτε τα δικαστήρια του τόπου υλοποίησης του σχεδίου. Συνήθως προτιμάται ο τόπος κύριας επιχειρηματικής δραστηριότητας της συντονιστικής ομάδας δράσης.
- εφόσον το επιθυμούν οι εταίροι, ρήτρα που να επιτρέπει την ένταξη νέων ομάδων τοπικής δράσης/ομάδων.
- διαδικασία δυνητικής τροποποίησης της συμφωνίας.

Στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού επισυνάπτεται υπόδειγμα της συμφωνίας συνεργασίας. Το υπόδειγμα περιλαμβάνει επίσης ένα τεχνικό παράρτημα για τη λεπτομερή περιγραφή του σχεδίου. Το κείμενο της συμφωνίας περιλαμβάνει μόνον τους γενικούς συμβατικούς όρους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τίτλος σχεδίου συνεργασίας:

Δήλωση:

Οι κάτωθι υπογεγραμμένοι, οι οποίοι εκπροσωπούν τους εταίρους της ομάδας τοπικής δράσης, αναλαμβάνουν διά του παρόντος την υλοποίηση του σχεδίου συνεργασίας που ορίζεται στο παράρτημα και πιστοποιούν επίσης το αληθές των στοιχείων που περιέχονται σε αυτό.

Εφαρμοστέο δίκαιο και αρμόδια δικαστήρια

Η παρούσα συμφωνία διέπεται από το δίκαιο.

1. ΤΥΧΟΝ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ, Η ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ Ή ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΕΠΙΛΥΘΕΙ ΜΕ ΦΙΛΙΚΟ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟ, ΕΚΔΙΚΑΖΕΤΑΙ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ Τ..
2. ΡΗΤΡΑ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΝΕΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ («ΟΜΑΔΕΣ LEADER Ή ΑΛΛΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΜΕΣΩ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ, ΕΦΟΣΟΝ ΕΚΦΡΑΣΟΥΝ ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑ.»)

3. ΡΗΤΡΑ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΑΛΛΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

4. ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

Όνομασία της συντονιστικής ομάδας τοπικής δράσης Leader:

Όνοματεπώνυμο εκπροσώπου:

Θέση:

Ημερομηνία:

Τόπος (διεύθυνση, περιλαμβανομένης χώρας):

Υπογραφή:

Όνομασία της ομάδας τοπικής δράσης Leader/ άλλης ομάδας τοπικής δράσης 1:

Όνοματεπώνυμο εκπροσώπου:

Θέση:

Ημερομηνία:

Τόπος (διεύθυνση, περιλαμβανομένης χώρας):

-

Υπογραφή:

Όνομασία της ομάδας τοπικής δράσης Leader/ άλλης ομάδας τοπικής δράσης n:

Όνοματεπώνυμο εκπροσώπου:

Θέση:

Ημερομηνία:

Τόπος (διεύθυνση, περιλαμβανομένης χώρας):

Υπογραφή:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τίτλος σχεδίου συνεργασίας:

ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Επικοινωνία:

Όνομασία της συντονιστικής ομάδας τοπικής δράσης στο πλαίσιο του άξονα Leader:

Όνοματεπώνυμο προέδρου:

Όνοματεπώνυμο υπεύθυνου επικοινωνίας για το παρόν έντυπο:

Οργάνωση αρμόδια για το τοπικό πρόγραμμα:

Διεύθυνση υπεύθυνου επικοινωνίας:

Τηλέφωνο:

Τηλεομοιοτυπία:

Ηλεκ. ταχυδρομείο:

Γλώσσες (προφορική επικοινωνία /κατανόηση):

Επικοινωνία:

Ονομασία ομάδας τοπικής δράσης Leader /άλλης ομάδας τοπικής δράσης 1:

Ονοματεπώνυμο προέδρου:

Ονοματεπώνυμο υπεύθυνου επικοινωνίας για το παρόν έντυπο:

Οργάνωση αρμόδια για το τοπικό πρόγραμμα:

Διεύθυνση υπεύθυνου επικοινωνίας:

Τηλέφωνο:

Τηλεομοιοτυπία:

Ηλεκ. ταχυδρομείο:

Γλώσσες (προφορική επικοινωνία /κατανόηση):

Επικοινωνία:

Όνομασία ομάδας τοπικής δράσης Leader /άλλης ομάδας τοπικής δράσης n:

Όνοματεπώνυμο προέδρου:

Όνοματεπώνυμο υπεύθυνου επικοινωνίας για το παρόν έντυπο:

Οργάνωση αρμόδια για το τοπικό πρόγραμμα:

Διεύθυνση υπεύθυνου επικοινωνίας:

Τηλέφωνο:

Τηλεομοιοτυπία:

Ηλεκ. ταχυδρομείο:

Γλώσσες (προφορική επικοινωνία /κατανόηση):

Περιγραφή του σχεδίου συνεργασίας

Περιγραφή των στόχων του σχεδίου, των κύριων δραστηριοτήτων του σχεδίου (περιλαμβανομένων συναφών τόπων και ημερομηνιών)· δικαιούχοι της εργασίας και βαθμός προόδου:

Περιγραφή των αναμενόμενων αποτελεσμάτων για τους δικαιούχους της εργασίας και για τις σχετικές περιοχές:

Προσέγγιση, μέθοδοι και διαδικασία υλοποίησης του σχεδίου για το οποίο ζητείται χρηματοδότηση:

Περίοδος υλοποίησης του σχεδίου:

Ρόλος κάθε εταιρου σε σχέση με τις κύριες δραστηριότητες:

Προβλεπόμενος προϋπολογισμός του σχεδίου

Πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης	Συντονιστική ομάδα τοπικής δράσης ή ομάδα τοπικής δράσης/άλλες ομάδες	Προβλεπόμενες δραστηριότητες	Κόστος (EUR)	Χρηματοδότηση (EUR)		
				Κοινοτική (ΕΓΤΑΑ)	Δημόσια	Ιδιωτική
	<u>Δαπάνες</u> <u>οργάνωσης/συντονισμού</u> (επιμερισμένες)					
	<u>Άλλες δαπάνες</u> (επιμερισμένες) (κύριες δραστηριότητες ...):					
	<u>Άλλες δαπάνες</u> (μη επιμερισμένες)					
	ΣΥΝΟΛΟ					

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΔΙΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Βασικές πληροφορίες για το έργο

1.1 *Τίτλος του έργου συνεργασίας:*

1.2 *Ακρωνύμιο:*

1.3 *Διάρκεια των δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του έργου συνεργασίας:*

1.3.1. *Ημερομηνία έναρξης:*

1.3.2. *Ημερομηνία λήξης:*

1.4. Συνολικό κόστος για όλη τη διάρκεια του έργου συνεργασίας (σε €):	
<i>Αναλυτική κατανομή του προϋπολογισμού του έργου ανά πηγή χρηματοδότησης</i>	
1.4.1. Συνολικός προϋπολογισμός:	
1.4.2. ΕΓΤΑΑ:	
1.4.3. Δημόσια χρηματοδότηση:	
1.4.4. Ιδιωτική χρηματοδότηση:	
<i>Αναλυτική κατανομή του προϋπολογισμού ανά εταίρο</i>	
1.4.5. Συνολικός προϋπολογισμός του συντονιστή εταίρου:	
1.4.6. Εταίρος 1:	
1.4.7. Εταίρος 2:	
1.4.8. Εταίρος 3:	
1.4.9. Εταίρος 4:	
1.4.10 Εταίρος 5:	
1.4.11 Εταίρος 6:	
1.4.12 Εταίρος 7:	

<i>1.4.13 Εταίρος 8:</i>	
--------------------------	--

2. Πληροφορίες για τους εταίρους των έργων συνεργασίας	
4.1.	
2.1. Πληροφορίες για τον συντονιστή εταίρο	
2.1.1	Επίσημη ονομασία της συντονίστριας ΟΤΔ:
2.1.2	Όνοματεπώνυμο του Προέδρου:
2.1.3	Αρμόδιος επικοινωνίας της ΟΤΔ για έργα συνεργασίας
2.1.3.1.	Όνοματεπώνυμο:
2.1.3.2.	Διεύθυνση επικοινωνίας:
2.1.3.3.	Αριθ. τηλεφώνου:
2.1.3.4.	Αριθ. φαξ:
2.1.3.5.	Ηλ. διεύθυνση:
2.1.3.6.	Γλώσσες που ομιλεί/κατανοεί:
2.1.4	Όνομασία της αρμόδιας για την κοινοποίηση αρχής, περιλαμβανομένου του αρμόδιου για την επικοινωνία:
2.1.5	Ημερομηνία κοινοποίησης στην Επιτροπή:

2.1.6	Όνομασία της αρμόδιας για την έγκριση αρχής:	
2.1.7	Ημερομηνία έγκρισης του έργου:	
2.2. Πληροφορίες σχετικά με την ΟΤΔ 1		
2.2.1.	Επίσημη ονομασία της ΟΤΔ:	
2.2.2.	Όνοματεπώνυμο του Προέδρου:	
2.2.3.	Αρμόδιος επικοινωνίας της ΟΤΔ για έργα συνεργασίας	
	2.2.3.1 Όνοματεπώνυμο:	
	2.2.3.2 Διεύθυνση επικοινωνίας:	
	2.2.3.3 Αριθ. τηλεφώνου:	
	2.2.3.4 Αριθ. φαξ:	
	2.2.3.5 Ηλ. διεύθυνση:	
	2.2.3.6 Γλώσσες που ομιλεί/κατανοεί:	
2.2.4.	Όνομασία της αρμόδιας για την κοινοποίηση αρχής, περιλαμβανομένου του αρμόδιου για την επικοινωνία:	
2.2.5.	Ημερομηνία κοινοποίησης στην Επιτροπή:	

<i>2.2.6. Ονομασία της αρμόδιας για την έγκριση αρχής:</i>	
<i>2.2.7. Ημερομηνία έγκρισης του έργου:</i>	

2.3. Πληροφορίες σχετικά με την ΟΤΔ 2	
2.3.1. Επίσημη ονομασία της ΟΤΔ:	
2.3.2. Ονοματεπώνυμο του Προέδρου:	
2.3.3. Αρμόδιος επικοινωνίας της ΟΤΔ για έργα συνεργασίας	
2.3.3.1 Ονοματεπώνυμο:	
2.3.3.2 Διεύθυνση επικοινωνίας:	
2.3.3.3 Αριθ. τηλεφώνου:	
2.3.3.4 Αριθ. φαξ:	
2.3.3.5 Ηλ. διεύθυνση:	
2.3.3.6 Γλώσσες που ομιλεί/κατανοεί:	
2.3.4. Ονομασία της αρμόδιας για την κοινοποίηση αρχής, περιλαμβανομένου του αρμόδιου για την επικοινωνία :	
2.3.5. Ημερομηνία κοινοποίησης στην Επιτροπή:	
2.3.6. Ονομασία της αρμόδιας για την έγκριση αρχής:	

2.3.7. Ημερομηνία έγκρισης του έργου:

--